

Karawanken-Bote

Verlag und Schriftleitung: Klagenfurt, Bismarckring 13, Postfach 115 / Bezugspreis (im voraus zahlbar) monatlich RM 1.— frei Haus (einschließlich RM 0.20 Zustellgebühr). Abbestellungen der Zeitung für den nachfolgenden Monat werden nur schriftlich und nur bis 25. des laufenden Monats angenommen.

Nr. 4.

Krainburg, 13. Jänner 1945.

5. Jahrgang

Mnogi kraji v Alzaciji osvobojeni

Utrdbe Maginotove linije u naskoku zavzete

Prostor sovjetskega vdora severno od Donave še nadalje zožen — Uspešen sunek grenadirjev našega mostiča pri Memelu

Oberkommando der Wehrmacht je dne 11. januarja objavilo:

Da bolje podpremo globoke boke našega frontnega loka v Ardennah, smo umaknili iznad Ourthe proti zapadu moleči del, ne da bi nas sovražnik pritiskal, in zapustili mesto Hubertus. Tam bojujoče se angleške divizije sliče le obotvajoč našim premikanjem.

Ob severnem boku bojišča jugozapadno od Vielsalm Amerikanci s svojimi zgubnimi napadi niso mogli prodreti proti naši močni obrambi. Tudi v ozemlju pri Bastogne se potek fronte kljub trajnemu sovražnemu pritisku proti severu ni bistveno spremenil.

Na Lotarinškem so naše čete osvojile kraj Rimling severozapadno od Rohrbacha, za katerega so se že več dni vršili boji. Gozdni boji za izhode dolin Spodnjih Vogezov še trajajo.

V ravnini Rheina so nemški odredi z naskokom zavzeli nadaljnje utrdbi Maginotove linije pri Hatten in osvobodile številne kraje v Srednji Alzaciji. Po silnih bojih smo ugonobili južno od Ersteina obkeljene so-

vražne sile, njihove ostanke, po številu 300 mož, pa odvedli v ujetništvo.

Da močimo sovražne nove pošiljke, obstreljujemo Lüttich in Antwerpen ojačeno z daljnostrelnimi orožji.

V Srednji Italiji še traja prestanek bojanja.

V močnem metežu smo na Ogrskem zavrnili številne sovražne napade južno in severovzhodno od gorovja Vertes in pri tem odstrelili 16 sovjetskih oklopnikov. Na vzhodni fronti Budimpešte je nasprotnik šele popoldne zopet povzel svoje napade. Vsi so mu spodelili ož žilavem odporu posadke kljub temu, da je postal številne plamenome na oklopnikih. Z dobro napredajočim napadom so naši odredi zožili sovražni vdorni prostor severno od Donave. Urbanili smo se sovražnih nasprotnih napadov in uničili 17 boljševiških oklopnikov.

Ob mostiču pri Memelu so nemški grenadirji in oklopniaki na frontni širini štirih kilometrov presenetljivo vdrli v sovražne položaje in z majhnimi lastnimi zgubami zadal Sovjetom občutne zgube. Na ostali

vzhodni fronti je bilo le malo bojnega delovanja.

Sovernoameriški zastrahovalni bombniki so včeraj napadli prostor na Zapadu, ki je blizu fronte, in kraje ob Rheinu. V zgodnjih večernih urah so britanska brza bojna letala odvrgla bombe na Hannover.

Velikolondonski prostor obstreljujemo stalno z našim povračilnim ognjem.

Prodor skozi sovjetske položaje med Blatnim jezerom in Donavo

Berlin, 12. januarja. Kakor je poročalo Oberkommando der Wehrmacht že v ponedeljek dne 8. januarja 1945, so čete vojske in Waffen-SS na Ogrskem med Blatnim jezerom in Donavo v večdnevnih trdnih napadnih bojih predrele sovražnikove položaje in severno od gorovja Vertes pridobile proti vzhodu do 40 km. Gran je bil zopet osvobojen. V dosedanjem poteku te uspešne operacije je bilo uničenih ali uplenjenih 159 oklopnikov in 425 topov. Sovražnik je utpel visoke krvave izgube. Boji še trajajo.

ga leta ponesrečeno trdili, da je bitka že dobljena. Kakor dokazuje nemška ofenziva na zapadni fronti in presenetljivo delovanje nemškega zračnega orožja, dokazuje tudi to strejanje z orožjem »V«, da ima Nemčija še dosti bojne sile, in da bomo morali še dosti pretrpeti. Na koncu svoje tožbe ugotavlja »Daily Mail« z gremkoto, da pretirano molčanje ne pripomore k narodni varnosti.

Ta razdražena pisava v velikem delu britanskega tiska je še podprtana po članku, ki ga londonski dopisnik severnoameriškega časopisa »New Republic« po kablu brzojavlja svojemu listu. Ta članek pravi med drugim: V prvi vrsti je povprečni Anglež utrujen. Zanj je ogromnega pomena, da pride zmaga čim nahtireje. Novo leto se ni začelo z velikim upanjem, in sicer zaradi nemške ofenzive, in zaradi dejstva, da potrebuje armada nadaljnji vojakov. Mnogo Angležev je bilo prizadetih po blišku in orožju »V« in so še nadalje podvrženi sovražnemu ognju. Ljudje so nadalje v negotovosti glede svoje prihodnosti. Vlada da je sicer vedno dajala socialne obljube, toda mnogo delavcev, ki se spominjajo časa brezdelnosti med vojskami, jim ni verjelo. Vsak Anglež tudi ve, da mora Velika Britanija za preskrbo že mnogo let več uvažati, kakor je mogla izvzeti, in zato radi tega se boji novega brezdelja.

Sovjetski udarec proti Angliji

Stockholm, 12. januarja. Kakor poroča angleški list »News Chronicle« iz Teherana, namerava Kremelj imenovati lastnega državnega ministra za dežele Srednjega vzhoda, ki naj bi imel svoj sedež v Teheranu. Za to službo namerava imenovati nadomestujočega komisarja za zunanje zadeve Kawradžeja.

Da ima Velika Britanija za Srednji vzhod lastnega ministra, je umljivo sprito važnosti, ki ga imajo ta ozemlja za britanski imperij kot most do Indije. Anglija je vedno smarala Srednji vzhod kot ozemlje svojih najlastnejših koristi ter je nezaupljivo gledala na to, da tam ne bo motena v svojih življenskih smereh. Če hoče zdaj tudi Moskva imenovati lastnega državnega ministra za Srednji vzhod, bi bilo to enako prijavi sovjetskih zahtev v onih ozemljih ter bi ustrezalo aktivnosti sovjetske politike v Iranu v zadnjih mesecih. Vmešavanje Sovjetov v iranske razmere je ravno v Angliji vzbudilo močan sum, ki se je še povečal po imenovanju posebnega sovjetskega državnega ministra s sedežem v transki prestolnici.

Pri pogajanjih sovjetsko-gaullistično-marksističnih rudarskih društv v Parizu so zastopniki Sovjetov naznani, da delajo na ustanovitvi nove internationale, ki ji naj utira pot po njih zapovedi londonski kongres rudarskih društv v februarju t. l.

Zaradi vojaškega vohunstva za Sovjetsko zvezo sta bila v Stockholmu v ponedeljek obsojena sovjetski državljan Stahovski na dve leti in deset mesecev ječe in krmar Viktor Bouk na eno leto in deset mesecev ječe.

Odkar je Hrvatska samostojno država, so od leta do leta povečali pridelevanje sladkorne pese, uredili in ustavili so pa tudi tvrdko »Sladkorne« d. d., ki ima v načrtu ustanovitev dveh novih tovarn sladkorja s 4000 wagonsko letno kapaciteto, kar bi do neke meje krilo domače potrebe.

Montgomery prizna: Prokleti trdi udarci

Nemeči nam dajejo zelo brdke lekcije — Udarna moč nemškega zračnega orožja

Lizbona, 12. januarja. Britanski vrhovni poveljnik na zapadni fronti Montgomery, ki se že jeseni preteklega leta duhu videl, da vkoraku v Berlin ter je vočil svojim četam lovski blagor in veseli lov v Nemčiji, je sedaj pred zastopniki tiska v svojem glavnem stanu, kakor poroča španski časopis »Arriba«, bistveno drugače govoril. »Boj še nikakor ni končan, moramo še zelo veliko storiti,« je izjavil. Nadalje je moral priznati, da zadajajo Nemci »prokletie trde udarce«. Gostobesedi Mongomery danes tudi ne more tajiti, da je nemški napad na Zapadu Anglo-Amerikance iznenadel, da so Nemci na najslabši točki pridrižni in v sredino severnoameriške uradade zabil globok klin.

Udarna moč nemškega zračnega orožja je danes, tako izjavi londonski »News Chronicle« na podlagi britanskih frontnih poročil zadnjih dni, močnejša in nevarnejša, kakor je bila v času ameriškega in britanskega izkrcanja v Franciji, in sicer, tako poudarja britanski glasnik, obstaja ta udarna moč iz večjih, številno močnejših oddelkov in so tu di nemške metode napadanja izdatno zobiljane.

Londonski »Daily Herald« objavi zdaj dolje po cenzuri odklonjeno poročilo nekega ameriškega vojnega dopisnika, v katerem se sedaj prvič prizna, da so zaveznički novega leta dan dobili zelo »bridko lekcijo« in da je cela vrsta angleških in ameriških letališč utrpela težke poškodbe. Večje število letališč Britancev in Amerikanov, tako prizna severnoameriški dopisnik, je bilo po nemškem zračnem oružju popolnoma iznenadenih, tako da so mogli nemški zrakoplovci nemoteno izvršiti svojo uničevalno akcijo. Kljub mnogim dragocenim izkušnjam zadnjih let so bili na novega leta

dan na celih vrstih zavezniških letališč postavljeni stroji tesno drug poleg drugega. Edino razlaganje, tako piše »Daily Herald« za te naravnost neodgovorni nedostatek previdnosti ali za to, da na celih vrstih letališč ni bilo protiletalskega topništva, je nerazumljiva in v način noben način upravljena precenitev moči zavezniškega zračnega orožja. Tudi danes, tako piše dopisnik, še ni mogoče pojasniti polno resnico o 1. januarju, ker prepoveduje potreba varovanja vojaške tajnosti vse nadaljnja odkritja.

Pod groznim učinkom nemškega strelijanja na daljavo se neki britanski glasnik ni držal po cenzuri načinov, da dolnosti molčanja. Londonski časopis »Daily Mail« se vendar odkrito in na nenavadenu način izraža o nezmonosti »neprestanega nemškega bombardiranja z orožjem »V« v članku, ki se mu pozna, da se je pisan še previdno izrazil. »Daily Mail« piše, da sedaj ne mine dan, da se ne bi javilo strejanje z bombami »V« na Južno Anglijo, medtem ko so že septembra lanske

Najtežja bitka izza izkrcanja

Velika zimska bitka divja brez presledka — Nezaslišane storitve naših vojakov

Berlin, 12. januarja. Brez presledka divja na visoki planoti Ardenov zimska bitka, najtežja borba izza izkrcanja Amerikancev na kontinentu. Ozemlje je počesano z ozemeljimi ostanki oklopnikov, in trdo zmrzljena, s snegom pokrita zemlja onemogoča, da bi se zakopali. Nezaslišano je, kar se pogostoma zahteva od naših vojakov v teh bojih. Toda vzdržijo neustrašeno ter dokažejo v udarci in protiudarci trdnost svoje volje in svoje prizadelenosti za boj.

Glavni napadi Amerikancev so zopet merili na severno krilo našega vdornega prostora. Pred vsem je valujoča borba v dolini Salme za posamezne vasi, pri čemer je so vratnik dosegel neznavne krajevne uspehe le z zelo visokimi krvavimi izgubami. Na vsem ozemlju se vrše sedaj boji za posesi ceste, ki vodi od vzhoda proti zapadu skozi planjavo Les Tailles — med Salmo in Ourthe — in ceste, ki vodi od severa proti jugu od Grandemille na Houffalize. Vedno in vedno napadajoči sovražnik pa je bil ustavljen s protiudarci in potisnjen nazaj na svoje prejšnje položaje. Medtem ko Amerikanci niso mogli dosegči temeljnih uspehov, so zamenjali lastni oddelki oklopnikov mestoma odpraviti sovražnikove vdore in izgubljeno ozemlje znova pridobiti. Predvsem so se moralili pred trdimi udarci nemških vojakov Amerikanci umaknili vzhodno in jugo vzhodno od Bastigne kakor tudi med Saumur in Wiltz.

Nasproti temu zagrizenemu boju na ozkem prostoru za pridobitev ozemlja v metrih ka-

že bitka med Saaro in Rheinom kljub trdovravnim naporom sedme ameriške armade povsem razgibano sliko. Nasprotnikovi napadi proti našemu zapadnemu krilu, pred vsem južno od Bitsch-a, so bili brezuspešni. Nasprotno so vdrle naše čete naprej med Saargemündom in Bitschem. Posebno trdi so postali boji v Spodnjih Vogezih, kjer je sovražnik v gozdnatem ozemlju v veliki množini nakopil težka orožja. Brezuspešni so bili napadi Amerikancev zoper naše mostiče severno od Straßburga, zoper katero so sedaj z enotami oklopnikov, ki so jih odtegnili drugim frontnim odsekom, povečali svoj pritisk. Nasprotno pa naš napad nadalje napreduje južno od Strassburga, na obeh straneh kanala med Rheinom in Rhone. Prej so slej imajo Nemci iniciativno v vsej bitki med Saaro in Rheinom, in v poročilu vojne sile lavljeno zavzetje Maginotove crte južno in jugovzhodno od Weißenburga dokazuje, da so vodor naših čet uspel že daleč čez krajevni pomen in da kaže strategičen razvitek.

Pod vtisom trajno naraščajoče trdote bo-

jev in naraščajočih izgub na zapadni fronti vprašajo Anglo-Amerikanci vsak dan pogosteje, kdaj bo pač začel Stalin s svojim močnim zimskim napadom.

Zaradi tega vzamejo z nekim oddihom v vednost ponovitev bojev v boljševiškem predmostju pri Baranovu ob Visli kot prvo znamenje. Težišče vzhodne fronte pa je še vedno v južnem odseku. Tukaj vzbuja pozornost predvsem zanimivi nasprotni razvoj boljševiškega napada na severnem bregu Donave Prostor severno od Stolnega Beligrada je dosezen. Boljševiki so zdaj od zapadnega roba ogrske prestolnice odtegnili močnejše oddelke oklopnikov, ki so jih vrali nasproti našim četam. Toda njihovi nasprotni udarci so bili razbiti.

V Budimpešti in okrog nje se med tem nadaljuje boj z nizmanjano trdoto. Sovražnik je v hiši in casne hoje vrpel vse, kar je imel tehniških enot, kar sta mogli obe njeni vojni skupini pogrešati. Z oklopnikami plamenometi in topovi vseh kalibrov skuša premašiti hišo za hišo. Javijo tudi novo napadjanje proti južnemu robu mesta od polotoka Szepen-Vkljub temu so hrabi branilci odločno vztrajali ter so s tem, da so močnejše boljševiške oddelke zaposili, olajšali bo naših napadnih čet.

Boljševiki „prečiščajo“ bolgarsko vojsko

Navidezno tekmovanje z Velčevom — Sleparsvo z „narodnimi vojašnicami“

Kolhozi za kmete

Wien, 12. januarja. Za nacionalnega Bolgara ni danes bridekščega spoznanja kot to, da je bilo veliko delo zedinjenja po carju Borisu, ki mu morajo Bolgari biti hvaležni tudi za to, da je zopet vstala »večja Bolgarija«, ugonobljeno iz Izdajstvom in kapitulacijo nesposobnega in verolomnega voditeljskega sloja. Država je žoga v rokah Sovjetov in nima več lastne politike. Sicer vzdržujejo, kakor v drugih po boljševikih zasedenih državah navidezno parlamentarno demokracijo, toda za kulisami te demokracije narekuje Moskva svoja povelja. Pri tem je komunistom zlasti do tega, da dojamejo mlajšo generacijo in izobrazujejo iz nje čim najhitreje »voditeljske narave«, ki jih boljševiki zaenkrat še nimajo. Ker je v Bolgariji zopet izbruhnila kolobocija raznih strank, se seveda tudi druge smeri trudijo, pridobiti mladino zase. Vojni minister Damian Velčev, vodja kroga »Sveno«, ki zdaj prikriva svoje pravice pod uradnim imenom »Narodna edinstvo«, bi tudi rad zasidral svojo politiko v zvesto vdanem mu sloju mladih voditeljev. V to svrhu skuša pridobiti za svoja stremljenja po možnosti časnike vojske, in sicer tako aktivne kakor rezervne. Njegova osnova misel pri tem je, da je časniki stan najpripravniji, da se iz njega izobrazuje »novo meščanstvo«. Kajti v tem soglaša Velčev popolnoma s komunisti: bolgarsko meščanstvo je treba popolnoma zatrepi, da se napravi prostor novemu boljševiškemu sistemu.

Ker pa zdaj tudi komunisti pazijo na bolgarsko vojsko in jo želijo vedno bolj in bolj politizirati, je nastala resna temka med skupino »Sveno« in boljševiki. Ta temka je že dovedla do konflikta, ki bi bil kmalu povzročil »vladno krizo«. Bolgarski »ministrski svet« je bil namreč sklenil zakonski osnutek, po katerem naj bi bili vsi pripadniki bolgarske vojske, ki se zdaj prostovoljno javijo za boj proti »fašizmu«, s tem avtomatsko rehabilitirani, t. j. varovani pred represijami novega režima. S tem sklepom je hotela »vlad« doseči, da se ohrani čim največ časnikov za Velčevljeve načrte glede izobraževanja novega voditeljskega sloja. Proti temu sklepu so komunisti protestirali, in »vladi« ni preostalo drugega kakor takoj spremeniti svoje namene, in sicer v tej obliki, da bodo zdaj rehabilitirani samo tisti časniki vojske, ki so si pridobili odlikovanje v boju proti »fašistom«. Parlamentarno glumišče, ki tačas Še liga v Sofiji, je šlo celo tako daleč, da so komunistični ministri »vlade« grozili s svojim odstopom, če ministrski svet ne bi sprejal njihovih sprememb. Predlogom k sklepu vlade.

V resnici niti ni bilo treba takih predstav. Kajti Georgiev drži pač zgoli stremena Kremlja, in vsaka želja Moskve je njemu ukaz. Med tem je moralna »vlada« po moskovskem povelju napovedati »prečiščevalno akcijo« v okviru bolgarske vojske. Sprito teh drastičnih zahtev komunistov se zdi človeku kakor slabotna opozicija, če se skuša Velčev upirati proti tem poskusom, politizirati vojsko. Boljševiki pa zdaleka prečiščajo in se trudijo, pridobiti javnost zase z glasno agitacijo, demonstracijami in množičnimi zborovanji. Pri tem se tudi ne izogibajo teča, da dobijo po ovinkih vpliv na bolgarsko vojsko. V zadnjem času so izredno očitljivo svojo aktivnost na tem polju. Glavno orodje njihove agitacije je prej ko slaj sofistska radiooddaja postaja, ki jo vodi komunistični pisatelj Vasiljev. Pri teh radijskih oddajah prevladuje notranja politika, s katero hočejo ponesti v vojsko razkrojene tendence ko-

munizma. Pri tem se poskušajo prilagoditi miselnosti bolgarskega naroda. Tako oddajajo v radiu zvočne igre, v katerih n. pr. pravijo, da je bolgarska vojašnica »narodna vojašnica«. Tu se javi v radiu mati nekega mladega vojaka in se roti, da je svojega sina samo zato pustila oditi v kasarno, da pomaga uničiti fašizem. S takim in sličnimi radijskimi oddajami se hočejo očitno delati, kakor da se komunistična stranka posebno briha za vojsko.

Kakor si boljševizem prizadeva, razkrojiti še tudi zadnji ostanek bolgarske oborožene sile, tako se tudi trudi uveljaviti svoje tendence v bolgarskem gospodarskem življenju. Pa tukaj ne nastopa z odprtim vi-

zirjem, ampak se prikriva. Pri tem se zlasti napenjajo, da bi zbrisali vtis, kakor da je komunizem nasprotnik zasebne lastnine. Za licemerskimi frazami, ki jih dodobra poznamo iz moskovske agitacije, skrivajo prave boljševiške namene. Tako izjavljajo, da bo komunizem poskrbel za to, da kapital ne bo več mogel izzemati delavca. Na področju kmetijstva streme, tako pravijo, za »zadrugarskim obdelovanjem zemlje«, ki se pa mora vršiti prostovoljno. Zanimivo je, da si boljševiki ravno v kmečkih vprašanjih izbirajo tako previdine formulacije. Kaj razumejo pod »zadrugarskim obdelovanjem zemlje«, le pač čisto jasno: to je le oplešvalen izraz za kolhoze. Ker pa bolgarski kmetje po svojem načelnu stališču docela odklanjajo komunizem, morajo moskovski agentje poskušati, da s premeteno agitacijo dopovejo kmetom opravičenost ukrepov, ki jih mora bolgarska izdajalska vlada po povetu Kremja z brutalnostjo izvesti proti bolgarskim kmetom.

Zavezniški vojni poročevalci se punlajo

Goljufive metode anglo-ameriških poveljstev jim postajajo predebele

Stockholm, 12. januarja. Velika ofenziva na Zadalu je imela poleg mnogih drugih dalekosežnih posledic tudi silen odnev na navidezno manj vojaškem področju. Sleparske in goljufive metode plutokratskih vlad za ohranitev vojnega razpoloženja v njihovih deželah so močno kompromitirane in del lastnih oznanjevalcev jih zdaj kritizira v tem smislu, da so bistveno pripomogle k neuspehom, da sploh k sedanjemu nerazveseljivemu poteku vojne in k njenemu podaljšanju. Sedaj se pričnejo maščevati baharje in življanja, s katerimi so se hoteli bojevati zoper vojno utrujenost in prikazati, da je konec Nemčije blizu.

Po velikih razočaranjih zadnjih tednov se te metode ne dajo več vzdržati. Zavijanje potročil s fronte in o vojnem položaju vobče je nenadoma postal predmet, o katerem se mnogo govorja, posebno v angleškem tisku, ki pričenja odkrito godrnati o vladnih in vojaških metodah v politiki poročanja. Zavijanje, ki jih je glavni stan delal normalnemu poročanju, so, tako pravijo, vplivale na celotno vojskovanje. Londonski tisk zahteva, da se napravi popoln red med odgovornimi, ki nadzorujejo politiko poročanja v glavnem stanu.

Glavni povod k sedanjemu viharju v časopisu je deloma odkrito izrečen sum, da se hočejo utajiti napake, ki se po mnenju mnogih dopisnikov s fronte delajo z anglo-ameriške strani pri nemški ofenzivi.

Dalej trde, da se je o novih nemških operacijah ob Saari dela napačna slika. Končno se očita glavnemu stanu pod ameriškanskim vodstvom, da so tam skrivali važna dejstva o angleških operacijah v Belgiji. Več dopisnikov izjavlja, da so napake staro zlo, napadači ves sistem, ki da je preprečil, da bi dobili narodi zaveznikov pravo sliko o vojnem položaju.

Uradno so, tako pravijo, stvar prikazovali tako, da je Nemčija že »opravljena«. Trdili so, da Nemci nimajo več vojaških rezerv, zato olj. Itd. Nemško zračno oružje je bilo premagano. Imenitni vojaški vodje pa so se bahali, da bodo v Berlinu še pred božičem 1944. Vrhу tega, tako izjavljajo pritožniki, so delali zavezniški javnosti napačno sliko o vojnem položaju in o resničnih izqubah.

Te izjave namigavajo očividno med drugim tudi na to, da so se anglo-ameriški javnosti doma prikrivale težke krvave zgube, ki so jih morale pretrpeti čete plutokracij zaredi brezuspodnih ofenziv Eisenhowerja.

Da so ravno poročevalci s fronte delali take pritožbe in da so nekateri glasniki imeli pogum, objaviti tako odkritja o dosedanjih prepirih in o dosedanjih lažnivih strategij, se more razlagati s tem, da se je v dosedanjih prepirih o krvidi lastnih neuspehov pri nemških zapadni ofenzivi dalekosežno skušalo vse napraviti časopisu in ne nazadnje njegovim frontnim poročilom, ki da so dajala napačno preveč optimistično sliko, medtem ko so ravno odgovorna politična in vojaška poveljstva najbolj potvrdila in lepšala resnico.

Tudi v USA pridejo sedaj na dan prizadeti in sebe kritizirajoči glasovi, ki zahtevajo konč sleparje. »New York Herald Tribune« izjavlja besno: »Treba je opustiti vsako upanje v zmago po načinu leta 1918. Naj vendar enkrat že pride resnica na dan.«

Moskovski boj proti Angliji

Zeneva, 12. januarja. Sovjeti nikakor niso voljni čakati konca vojne, da bi šele takrat ugodnobi današnjo Anglijo. Neizpodbitno je že bilo dokazano, da oni aktivno podpirajo grške komuniste, ko se bojujejo proti angleškim zasedbenim četam v Grčiji, s tem da jih posiljajo na pomoč bolgarske vojaške oddelke in jih oskrbujejo z orožji, ki so jim jih svoje dni dobavili Angleži. Pa tudi v Angliji sami dela Sovjeti Churchillovi vlad razne težkoče. Londonski časopis »Daily Sketch« je odan pripovedoval o neprehljivih demonstracijah, ki so jih priredili komunisti — seveda na moskovsko pobudo. Tako se je vršil v londonškem »Trafalgar Square« grandiozen miting, ki ga je udeležilo 150.000 delavcev, ki so demonstrirali za grške komuniste in proti Churchillovi vladji. Na drugih mitingih so delavci poudarili razne terjatve, ki v vojnem času absolutno niso izvedljive. Tako je zahtevalo n. pr. neko odposlanstvo žen nujno, da se zgradijo nič manj kakor 4 milijoni delavskih hiš. »Kdo plača stroške teh demonstracij?« vprašuje »Daily Sketch«, »kdo organizira demonstracije v Glasgow in drugih velikih industrijskih mestih?«

Casopis ve prav dobro, kaj mu je odgovoriti na to vprašanje, ne upa si pa imenovati režiserja. Toda Sovjeti ne pihajo samo na glasove angleškega meščanskega časopisa, ampak se tudi čisto nič ne brijajo za britansko vladu, ker dobro vedo, da bo današnja Anolija kmalu popolnoma izčrpana.

ZRCALO ČASA

Anglo-ameriški teroristični letalci so v nedeljo popoldne pri preletu čez dansko ozemlje obstreljevali danske osebne viake. Pri tem je bilo ubitih vsega skupaj 27 danskih civilnih oseb in večje število ranjenih.

Severnoameriška admiralstvo je zdaj objavilo, da je bil po sovražnikovem delovanju potopljen v Pacifiku 1500 ton veliki severnoameriški rušilec »Reid«. S tem je uradno objavljeno število potopljenih enot severnoameriške mornarice naraslo na 244, med temi 51 rušilcev.

Peta bolgarska armada je bila, kakor počela belgrajska radio, po zahtevi boljševiškega vrhovnega poveljnika razpuščena. Ta koda pripada v Bolgariji boljševikom položajem.

Trpko priznanje o zmedah v zasedenih evropskih državah smo pretekli teden slišali iz ust južnoafriškega ministrskega predsednika generala Smutsa, ki ni nič prikrival, da so po odsodbi Nemčije, ki je znala držati red z železno roko, v »osvobojenih« državah prevzete oblast držali in oborožene tolpe. Kdo z njimi ne soglaša, izgubi glavo. Smuts je dejal, da bodo vse te države prizorišča zmed, državljanov vojn in medsebojnih pokoljev, ako samozvane »osvobodilne« vojske ne bodo tako razrožene.

Nezaupanje in medsebojno izigravanje je tako omajalo zavezniško stavbo, da se razpoleke ne dajo več zakriti z glasnimi začrtvili in cenenimi laskanji. V Londonu so prepričani, da je neogibno potreben skorajšen posvet med Churchillom, Rooseveltom in Stalinom, da se najodločnejši zavezniški možje lotijo vprašani, ki povzročajo v njihovem taboru tako needinost. Položaj je tako kočljiv, da bi vsako odlašanje napetost ţe zastirolo.

V belgrajski Titovi vladu sta dve važni ministrski mestni v rokah židov, in sicer je minister za notranje posle belgrajski žid Mojša Pijade in minister za narodno gospodarstvo hrvatski žid Helbrang.

Kakor izpovedo sovjetski vojni ujetniki, se množijo primeri, v katerih dezertirajo sovjetski vojaki iz lazaretov v sovjetskem zaledju, da jim ne bi bilo treba vrniti se na fronto. Beže v gozdove in se pridružijo protiboljševiškim skupinam.

Casopis »Krasnaja Zvezda«, ki ima zveze s sovjetsko vojsko piše med drugim o vojnih naporih zaveznikov, da imajo edino in zgolj Sovjeti vzrok za pritožbe. »Ce znašajo, takoj nadaljuje časopis, »zgube Amerikanec« od začetka invazije tudi nad pol milijona, je to vendar še prav malo v primeri z našimi zgubami.«

Po Badoglijevem izdajstvu se je povečala državna zadolžitev v zasedeni Italiji od 400 na 600 milijard; tako je v ponedeljek objavil Bonomičev finančni minister.

Privide in upa narodov je brezobjirno razbil ameriški predsednik Roosevelt, ki je dejal, da sploh nihče nikoli ni podpisal tako imovanega »Atlantskega sporazuma«, ki sta ga v letu 1942 sklenila in Churchill. Takrat so sporazum raztrobili svetu kot evangelij vsem malim narodom, da bi jih potegnili v vojni vrlinec. Tisto, kar je Sovjeti počenjala včasih s sporazumom dobr dve leti, je jasno dokazovalo, da pomenjava ti sporazumi le krpe papirja, popisane le v tolažbo in vablo malim in nespametnim. Kar so prej kazala dejanja, je sedaj potrdil Roosevelt sam.

Verlag und Druck N.S.-Gouvernement und Druckerei Kärnten GmbH Klagenfurt — Verlagsleiter: Dr. Emil Heitlan (zast. bei der Wehrmacht) — Herausgeberleiter Friedrich Horstmann Zurzeit ist Anzeigenleiter Nr. 1 «Sflit» Preisschlüsselnummer RPK, I-176

Razne zanimivosti

Rembrandta je bilo leta 1655, obozdrojeno amsterdamsko sodišče radi nekega denarnega dolga, in obremenjenega s tem dolgom so ga leta 1669 pokopali. Sedaj je hotel holandski pisatelj van Loon vzpostavil državljanško čast v ubožnici umrelga slavnega slikarja in se je obrnil z načrtom o odpeljil dolga na pristojno sodno oblast. Visoko sodišče pa je našlo med tem, da se morajo k dolgu priračunati tudi obresti in obrestne obreste in pri tem se je pokazalo, da je nazmeroma mal znesek radi tega narasel do take svote, ki je bila mnoč večja kakor pa vrednost vseh obstoječih Rembrandtovih slik. Radi tega je bila naknadna vzpostavitev meščanske časti za nekaj časa opuščena.

*

V Londonu je vojni muzej, kjer so razstavljene številne stvari iz svetovne vojne leta 1914/18. Ena izmed teh vojnih spominov je tako zvan »Le Chateauski predel«. V tem predelu, ki je svoje delo stal v nekem po nemških četah zasedenem vasi, se je skrival neki Tommy (angleški vojak) skoraj štiri leta in ga je pri tem nekaj v hiši stanju Francozinja skrivajo oskrbovala s hrano.

Bernhart, mar ocenjuješ mene tako, da je meni manj ali da mi morda sploh nič ni vreden mož, ki je krvaval v boju za domovino in v boju za očetnjava postal invalid! Ciste prestrašen je kovač odvrnil!

— Ne, ne, Marjeta — tako tega nisem mislil, glede tebe gotovo ne. Nato se mu je obraz veselo razjasnil.

— Marjeta, reci, ali smem še priti?

Marjeta je z bidem očerknila in pognala konja in že med vožnjo je preko rame vzkliknila nazaj:

— Kaj, smeš, fant neumni — ti moraš priti!

Z glesom, ki bi lahko obudil mrtve, je zaklical za odhajajočo:

— Marjeta, prideš kmalu!

Napisal Wolfgang Kemter

»Toliko časa imam itak opravka pri županu. Potem se zopet oglašam.«

To rekel je Erasmus Haltmeier stopil z voz, izročil konja in voz kovaču in se napotil.

Bernhard Greiter je zapeljal voz pod veliko, na dvorišču stojecu lipu in tam privedal.

Preden se je vrnil v kovačnico, je z očmi spremil uglednega moža, ki je hitro, kakor mladenič, šel po voški cesti. Star knečki zanos in ponos. Kovač se je bil pred leti nadejal, da bo novi čas nekaj spremeni tudi nazare teča ponosnega moža in je bil zasnubil Marjetu, edino hčerko Erasma Haltmeiera, ki ga je imela rada.

Tu pa je bil doživel hudo razočaranje: veleposetenik qa je s kratkimi

Bojišče na Zapadu

Kesselringova mojstrska strategija

Lizbona, 12. januarja. Kritična analiza vojnega pohoda zaveznikov izhaja v angleškem tenuku »New Statesman and Nation« iz pesne vojnega dopisnika Eric Sevareida. Poročilo pravi: »Nekega dne bo ljudstvo hotelo vedeti, ali ustreza izid bilance vojnega pohoda zaveznikov v Italiji velikim žrtvam človeških življenj, ladij, vozil in letal. Meni se na vsak način dozdeva, da je za poveljnike stanje v vojni zelo napredovalo, da bi se ne prestano izgovarjali na vreme in na nezadostno bojno sile. Zakaj ne? Ne bomo odkrili gledite Italije in nai ne priznamo, da je Kesselring s prav neznanimi žrtvami izvršil mojstrsko delo s tem, da je povzročil, da so prvovrstne čete zaveznikov težko placaže za vsako dvomljivo milijo drugovrstnega bojišča? Da je težavno ozemlje polotoka, da so njegove piče s strimi hribi obrobljene deželne ceste, v vsakem stanju vojnega pohoda onemogočile zaokroženje in uničevanje sovražnika? Toda ta svet je bil neznana postojanka takrat, ko so se sklenili prvotni načrti. Narodi zaveznikov in zgodovina bo vprašala, je li kravji vojni pohod v Italiji sploh dosegel kaj odločajočega.«

Moje življenje za melodijo / Napisal Franz Lehár

Po večletnih trdih bojih se mi je ob obratu stotletja posrečilo, naseliti se v Wenu in se tam uveljaviti. Konj 1902. l. sem spletel vojaško skunjno in postal prvi kapelnik gledališča »Theater an der Wien«. Službe same pa niti nisem nastopil, kajti čudna zveza okoličin je nanesla, da sta bila leta 1902. v Theater an der Wien s popolnim uspehom uprizorjena moja komada »Wiener Frauen« (Zene iz Wena) in štirih tednih nato tudi »Raistelbinder« (Lonecevec). Led je bil prebit. Decembra meseca 1905. l. je prišel prvi sestovni uspeh: »Die lustige Witwe« (Vesela vdova). V igralni dobi 1909–1910 so igrali ob istem času na treh gledališčih v Wenu »Das Fürstenkind« (Knežji otrok), »Der Graf von Luxembourg« (Grof luksemburški) in »Zigeunerliebe« (Ciganska ljubezen). Vsi ti komadi so našli pot v svet, takisto kmalu nato sledi Eva.«

Naslednja leta sem bil veliko na potu. Digriral sem svoje dela ne le v Londonu, Parizu, Petrogradu, Stockholmu, Kopenhaagu in Carigradu, ampak tudi skoraj v vseh večjih mestih Nemčije, Švice, Italije in podonavskih monarhij. Poleg novih del sem rad in vztrajno pili svoja že gotova dela. Vedno sem iskal dobrih tekstnih knjig, pri čemer me po Wagnerjevih besedah ni privlačevala niti »državna akcija«, niti »zgodovinska anekdota, ampak zlasti večno človeška.«

Vtem ko so bile v Wenu še krstne predstave mojih del »Wo die Lerche singt« (Tam, kjer poje škrjanček) »Die blaue Mazur« in »Frasquita«, je startala od 1925. l. naprej nadaljnja vrsta del z Berlinom, in sicer »Paganini«, »Carevič«, »Friederike«, »Das Land des Lächelns« (Dežela smehljaja) in »Schön ist die Welt« (Svet je lep). Kako zelo je postal Berlin odzvočna sklinica moje glasbe, izhaja iz dejstva, da se je nekoč, 17. novembra 1929. l. vršilo v Berlinu eden in isti dan nič manj kakor devet predstav mojih del. Wien pa ni zaostajal in tudi Budimpešta se mi je

posebno prikupila. Kraljevska opera je z trajnim uspehom uprizorila »Das Fürstenkind«, »Giuditta« in še pred nedavnim moje najnovješte dejo »Garabonciški diak«.

Naletel sem na marsikatero veličino javnega življenja, umetnosti in znanosti; razen

Petrček naj odstopi

Nova odločilna preizkušnja za britansko zunanjou politiku

Stockholm, 12. januarja. Še preden se je grško vprašanje približalo rešitvi, nastaja v Severozapadnem Balkanu nova kriza. Med vodjo tolpi Titom in ministriškim predsednikom jugoslovanske vlade brez oblasti v Londonu, dr. Subašičem, je bil 1. novembra preteklega leta sklenjen dogovor, da se sestavi tako zvana »vlada zbiranja«, v kateri bi seveda imeli glavno vlogo Titovi boljševiki. Dogovor, ki je bil dosežen pod pritiskom Moske, je baje odobrila tudi angleška vlada. Pri tem so domnevani, da bo s tem dogovorom soglašal tudi bivši kralj Peter, česar odreka prestolu je spadal med pogoje dogovora.

Kmalu po svojem povratku iz Aten sta zato Churchill in Eden, ki v zadnjem času vedno skupno nastopata, da bi lahko čim masivnejše zavrnila kakšno kritiko svojega ravnanja, sprejela mladega bivšega kralja Petra. Ta se je marca meseca lanskoga leta ozivil z nečakinjo grškega kralja, ki je pravkar odstopil, in pričakuje baje rojstvo svojega prvega

otroka. Pod dojmom iz tega zanj nastajajoče odgovornosti in pričepetavanji srbskih monarhistov namerava baje sedaj 21 let star Peter odkoniti odreko prestolu in tvegati državljanško vojno na Severozapadnem Balkanu ter upa, da bodo pri tem Srbi na njeno strani.

Po prvem razgovoru bivšega kralja s Churchillom so razširili informacijo, ki so jo pa kmalu nato demantirali, da je mladi kralj že odstopil. Ker se pa očitno ni mogel odločiti k temu pomembnemu koraku, se je vršila v ponedeljek v Londonu nova konferenca ob teh britanskih ministrov, h kateri pa tokrat ni bil vabljen Peter, ampak Subašič. Domnevajo, da bo zdaj Churchill sprejel tudi Petra še enkrat in nanj vplival na sličen način kakor pred kratkim na grškega kralja. V Titovih krogih v Londonu izjavljo že natancno tako, kakor pred nedavnim v Grčiji, da bodo morali kralja, če ne odstopi prostovoljno, pač odstaviti.

Dnevno 100 do 200 smrtnih obsodb

Tisoči srbskih mož in žena umorjenih po Titovih boljševikih

Zagreb, 12. januarja. Srbski begunci, ki se jim je posrečil beg k nemškim postojankam, potrujejo mnoštven umor skrbškega prebivalstva v zloglasnem prisilnem laboru v Mladenovcu, ki je bil izvršen po Titovih boljševikih na povelje židovskih komisarjev.

»Po odhodu Nemcev iz Beograda se tekom počilih ur ni več moglo nakupiti živils, tako je pričel pred hrvatskimi oblastmi pripovedovati župan Milan Siminič z Zemuna. »Vkorakajoči Titovi banditje, tako poroča nadalje, »so planili kot lačni volkovi na prodajalne in hiše in so te dobesedno do zadnjega krompirja oplenili. Da je preprečijo pretečo katastrofe lakote, so boljševiki odredili, da se vsi stari ljudje in otroci pod 14 leti spravijo v tabor v bližnji mesteca Mladenovca. Tudi jaz sem moral z ženo in s tremi vnukci

nastopiti pot v smrtni tabor. Cesa se nam je tam nadejati, smo kmalu zvedeli. Dobili nismo toliko kakor nobene hrane in jasno je bilo nam vsem, da so nas hoteli sesradati. Na naše ugovore so boljševiki odgovarjali z ustrelitvami. V dnevnih poveljih so potem objavili imena umorjenih, z utemeljito, da so bili radi vstaje in upora zoper vodstvo tabora obsojeni na smrt. Na ta način je bilo dnevno umorjenih 100 do 200 ljudi. Židovski poveljnik, ki je oskrboval za mnogo tisoč ljudi opremljen tabor, je nekatere izmed na smrtnih obsojenih osebno likvidiral s strelo v tlinik. Mojo soprogo in vnuka je istotno umoril ta nečlovek. Za svojo rešitev z bogram se moram zahvaliti nemškemu letalskemu napadu, ki je bil izvršen na v bližini nahajajoče se letališča.«

Tito in bivša hrvatska kmečka stranka

Odklonitev sodelovanja z njenimi voditelji – Njihov atentizem

Zagreb, 12. januarja. Šef Titove vojaške misije v Londonu, general Velebit, je tak pred božičem dal politično razjasnitve v točki, ki je bila doslej še mnogim prizadetim nejasna. Velebit je namreč ostro napadel bivšega predsednika hrvatske kmečke stranke dr. Mačka ter ga imenoval »izdaljca«.

Končno ni ta Titov zastopnik povedal nič novega. Marsikatero bo namreč še v spominu, da je izdal Tito v pozni jeseni l. 1943. svojim najbolj zaupnim sotrudnikom povelje v obliki okrožnice, v kateri je označil mačkovce za »sovražne subjekte«. Kot utemeljitev je Tito takrat našel pravo boljševiško obliko, ki se je glasila sledеče: »Če ni možno pridobiti vsega hrvatskega kmečkega gibanja za komunizem, se ga bo moral uničiti!« Da to Titovo povelje ni ostalo samo na papirju, so dokazali dogodki v Splitu, kjer so se mimogrede koščali Titovi vojsčaki. Aretirali so namreč takoj 70 znanih članov bivše hrvatske kmečke stranke, jih odgnali v gorovje, kjer se je pozneje zgubila vsaka sled za njimi.

Stvarno je iskala in našla res samo malo skupina bivših sotrudnikov voditelja hrvatske kmečke stranke stik s Titovimi tolpmi. Gre za predstavnika nekdanjega levega križa stranke, Bičaniča, ki je pred kakim letom dni ustanavljal v Londonu »enotni odbor« v svrhu posredovanja med Titom in predsednikom emigrantskega odbora dr. Subašičem. Ampak ta Bičanič je ostal izjemno in ostal ob strani. Izbruh je že v sovražtvu generala Velebita samo potruje, da smatra jugoslovanski boljševizem prej ko slej pristaže bivše hrvatske kmečke stranke za nepravljive sovražnike ter jih likvidira, kjer kolikor jih dobi.

Tito pa čuti prav dobro, da je hrvatski kmet že po naravi sovražnik boljševizma, kakor so to vsi kmetje Jugovzhoda. Dva tuga sveta trčita drug ob drugem tam, kjer sreča boljševizem kmeta. Moskva je okretna dovolj, da dovoljuje tu pa tam kratkoročne kompromise, kakor na primer v Romuniji in Bolgariji. Da so pa ti kompromisi res samo taktičen pomoček boljševizmu, je razvidno iz preganjanja pristaže

mojega iskrenega priateljstva s Puccinijem, ki je temeljilo na najglobljem medsebojnem razumevanju, pa sem ostal vedno samotar. Vendar mislim, da nisem zastonj živel in se udejstvoval. Ce bo Bog dopustil, bom delal še naprej v svojem deželnem dvorcu ob sivi reki Traun v kopališču Ischl. Tam bom skladal, dokler mi bosta ohranjena dragocena darova glasbenika: melodija in domislek.

To niso mačje solze

Iz tega prislovičnega reka bi morda kdo izvajal splošno omašovaževanje solz. Temu nasproti pa moramo ugotoviti, da nam solze vedno prinašajo olajšanje, naj pridejo zaradi veselja, sreča, žalosti ali bolečine in zato moramo biti hvaležni, da jih imamo in da si moremo z njimi olajšati srce.

Solze so sicer ženskega spola. Gotovo zradi tega, ker smejo jokati v prvi vrsti ženske. Mož, ki bi jokal, velja za nemoža. Edina izjema pa so otroška leta v katerih se smejo jokati in dreti enako močno in dolgo, kakor vsaka punčka. V teh časih jim je jokanje še dovoljeno. Ko pa pridejo dečki v dvanajsto leto, velja za nečastno, če jokajo, naj jim je še tako hudo. Stisniti morajo zobe, zadržati solze in se moško držati. Tako je z dečki. Ce pa pride v poznejših letih ko so že odrasli, v svojem življenju do žalostnih dogodkov, kakor je smrt matere, žene, otroka, takrat tudi najponosnejši mož klone in zajoče brez sramu.

Z ženskimi solzami pa je drugače. Pri njih so vedno pripravljene, da stečajo preko lic. Nekatere jokajo že, če se jim odbije kakšna želja, ali če jih podraži mož in podobno.

Solze jim splaknejo vse težave, srce jim je lažje in svet je za njih takoj lepši. V qledališču ali klinu jokajo ženske zaradi žalostnega delu, ki mu se pred njimi odigrava ali pa od ganjenosti zaradi lepote dejanja. Avtor, ki opazi po končani predstavi, da si ženske brišejo oči, mora biti zadovoljen. Več veljajo solze, kakor pa največje ploskanje in

najboljše kritike. Solze pridejo iz srca, bese de morejo biti postavljene le zaradi tolažbe in so lahko lažnje.

Zenske solze niso vedno tako poceni. Tudi v življenju žensk pridejo težke ure in težki časi. Ce je otrok ali mož bolan, ali nastanejo težke razmere v hiši, ali če otroci ne ubojojo matere, ali če postane vihri mož nezvest, takrat je žena ona, ki drži hišo po konci. V takih časih privrejo iz oči žene proče solze, polne bolečine in gorja. Takrat ne loči žena samo z očmi, ampak s srcem joče zato, da si ublaži bolečine, ki jih je polna.

Solze kesanja so grenač. Kako radi bi mnogokrat popravili, kar smo zagrešili v lesu in nepremisljenosti.

Mnogokrat pritečejo solze zaradi telesne trpljenja, a te so bolj redke. Med ženskami najdemo prave junakinje, ki prenašajo bolečine brez solza. Možki navadno težje prenašajo telesne bolečine in marsikateri že pri navadnem nahodu vzdihuje in jadi kuje, ko da bi bil že na smrt bolan. Ce gre za resne stvari, takrat pa so junakinje in možki in zaničujejo solze. Na vsak način lahko rečemo, da se pretoči mnogo več solza zaradi duševnega trpljenja kakor pa zaradi telesne trpljenje.

Poznamo tudi solze veselja. So ljudje, ki jim pri smehu solze lijejo »v potokih«.

Venomer bomo koleballi med srečo in ne srečo in solze nam bodo tekle kolikor jih bodo dale oči.

bivšega bolgarskega kmečkega voditelja Stambolinskega ter odzaganja voditelja romunske kmečke stranke Mania.

Nikjer na Jugovzhodu ne bi bilo dvoma, na kateri strani bi korakali kmetje — osnovni pogoj je seveda zdrav kmečki razum — ce bi jim bilo treba braniti pred boljševizmom svoje kmetije, svoja izročila in svojo politično veljavo. Nenadavno je le, da je večina jugovzhodnih kmečkih političnih gibanj vodila nihalno politiko, ki je konec končev koristila boljševikom. Tako je bilo tudi na Hrvatskem. Politični krog dr. Mačka je s čakajočo opozicijo oviral od prvega dne konsolidacijo protiboljševškega gibanja v deželi, ki je najbolj izpostavljena boljševizmu.

Morda so se odgovorni govorniki hrvatske kmečke stranke, ki so zamudili priključitev k novemu, po zmagovalnem nemškem oružju ustvarjenemu redu, čutili v začetku nekoliko zapostavljenje. Imeli so pa pozneje še dovolj priložnosti, nadoknaditi zamujeno, ko se je Poglavnik sam trudil, da bi pritegnil v vlado tisti del hrvatske kmečke stranke, ki bi bila sodelovala v obnovljenih delih Hrvatske. Posredovalci dr. Mačka so takrat, bilo je to pred enim letom, prekinili dotična pogajanja ter razglasili, da še ni prišel čas za njihov vstop v hrvatsko vlado, češ da se ni prebrodena gospodarska kriza države. S tem so se odkrali kot pristaši tičega »atentizma«, ki ni stal na višku ne samo v Franciji, od koder je dobil tudi svoje ime, temveč tudi drugod. To je tista pasivna država, ki vidi v brezdelnem čakanju svoje odrešenje, pregnajoči in ubijajoči svojo čakalno dobo z neplodnimi kombinacijami, in predele nitri na vse strani, smatrajoč za najvišjo državniško umetnost, če se ne obvezuje na nobeno stran. Da tudi na Hrvatskem ne bo doživelva nikakega večjega haska, če bo s svojim delovanjem ozljoma s svojo pasivnostjo omogočila boljševizmu uspehe, je potrdil in podprt Titov oprodva v Londonu s svojimi uvodoma omenjenimi besedami.

Nemška industrija se ne more uničiti

Lizbona, 12. januarja. Nemci kažejo prese netljivo in občudovanja vredno sposobnost, odpotočiti se od napadov zavezniških formacij bombnikov, ter kažejo nasproti njim neprčakovano trdnost in žilavost, izjavi severnoameriški časopis »Time« v članku, v katerem pripravlja ameriški prebivalstvo na to,

da nemško zračno orožje nikakor ni izločeno, kakor je trdila zavezniška propaganda. Nemci niso le tekom zadnjih mesecev popolnoma nadomestili svojih letalskih izgub, temveč tudi brez dvoma izgradili prebitek strojev, da si preskrbijo taktične rezerve, tako prizna »Time« svojim bralcem. Zavezniški so sicer oktober v novembra na Nemčijo vrli največjo množino bomb, ki se je v tej vojni povprečno odvrgla tekmo enega meseca, toda ne more se o tem dvomiti, da vključi tem bombardiranjem nemška produkcija na novo narašča.

Isto prizna brdko v londonskem listu »Daily Mail« tudi znani britanski strokovnjak zrakoplovbe Coll in Sendall. Pravi, da je bila ena izmed mnogih, za zavezniške tako brdkih posledic nemškega odporja na Zapadu, da so mogli Nemci izdatno povečati svojo odporo britanskim in ameriškim bombnim napadom. Danes se mora, hote ali nehoti uvaževati dejstvo, da je vsak nadaljnji mesec težje, raniti nemške industrije.

Diplom. Optiker C. KRONFUSS
Klagenfurt, Bahnhofstraße 15

Za enakost

(Nadaljevanje in konec.)

Nihče pa ne sme sediti, da to je samo sad trenutnosti. Enaka početja vidimo v Rusiji še v mirnem času. Tu razvidimo številne statistike in likvidacije oblastem in narodu »sovražnih« ljudi. Tu najdemo poročila o tisoč in tisoč umorjenih najvišjih oficirjev in najožjih Stalinovih sodelavcev in vodil strank, da ne govorimo o milijonih proletarjev, ki so zaradi nasilja nekaterih krviznih moral v malenkostnih ozirih proč iz življenja enakovrednih, daleč tja v Sibiriju na prisilno delo, kjer jih preganja in straži GPU, dokler se preganja in zatiran ne zgubi v družbi in raji sovjetskega socializma, kot ničvredna ničla. Sleherni je odvzeta možnost zveze s svetom in domaćim. Tako je zgubljen, da nihče ne ve kdaj in kako.

Roland Dorgelès, ki je napravil študijsko potovanje v Nemčijo, Italijo in Rusijo, piše v svoji knjigi »Zivela svoboda« o krutosti (Rd. mreže str. 193). Obiskal je tovarno za konserve in bil priča tegalne prizora: »Nenadoma se je pojavil ravnatelj, stopal je kakor hudo zaposlen mož. Za njim je šel proti izhodu mož z odsotnim pogledom in trepetajočimi ustnicami. Bil je delavec, ki ga je »tovariški sud« pravkar razglasil za deserterja od dela, ker se je za dva dni odpravil drugam.

»Ali je to huda pregraha? sem vprašal, ker me je prevzel obsojenec potri obraz. »Da«, mi je ravnatelj odvrnil glasno, da bi zakril svojo nervozo. »Nobena tovarna ga ne bo smela vzeti v službo.«

Namesto odgovora je sklonil z rameni. Ko bo dobil svoj žig, bo zbežal iz Moskve. Odšel bo v Ural, kjer primanjkuje delovnih moči. Sicer se bo pridružil armadi »nezakonitih«, ki jih GPU preganja, dokler v kakem kotu ne poginejo.

»Spet en »likvidiranec« več.« Zopet imamo lep dokaz novega reda in njeja krutosti. Take diktature naj si želimo torej tudi mi! Ce hočemo to in se nam zdi vseeno, tedač nujno moramo sodelovati z »Osvobodilno fronto«. Že početki so pri nas zelo dobrni. Saj čujemo dnevno med novicami, uničili so železnico, postajo, razstrelili most, ali: v tem domu je bil prinesen med kinsko predstavo peklenki stroj, večji del poslopja porušen, mnogo ljudi ubitih ali ranjenih (načrtano uničevanje ljudi), ali pozgali so to vas (saj bi jih lahko našteli). Ubili ali s seboj so vzeli naslednje ljudi (primerov iz sosednjih vasi ve sleherni nekaj sam). Tako nam utirajo »osvoboditelje« pot v

boljše življenje, v novi red. Ali naj pomeni uničiti — ustvariti, voditi ljudi preko krvne dnevnih umorov in nasilstev v boljšo bočnost, ako ga ubiješ, mučiš, da v smrtnih krčih zdihuje.

Naj navedem primer kako so nekoga iz Predassel pri Krainburgu mučili dva dni v gozdu in ga šele potem umorili. Na dolgi posekan smrek so ga prvezali pod kolenom in roki k nogam. Tako so ga vrtili kot bi delal podkolskeni toč. Pri vrtjenju so ga suvali s puškami in ga brcali. Ko se je onesvestil, so ga pustili, da se prebudi. Sedeli so poleg, se norčevali in kadili cigarete. Kjer je od robatih predmetov odrgnjen kavel, so ga polili z gnojnico, pikali ga z žarečimi cigaretami in rane. Ko se je prebudi k zavesti, so ga ponovno pričeli navijati in mučiti. Tako so ga mučili ves dan. Mu polomili nekaj kosti. Drugi dan so napol živega vlekli v grapo za noge prvezanega, da je z glavo udarjal po starih. Pri grapi, ker še ni bil popolnoma mrtev in mu je srce še bilo, je dobil kot rešitev zatilčen strel.

In primer iz zadnjih tednov Ide Kristanova iz Komenda, ki so ji odsekali desno nogo pod kolenom. Zlomili ji desno roko, razbili spodnjo čeljust, iztaknili oko, nazadnje pa je dobila strel v tilnik.

Vsi ti in podobni primeri naj veljajo kot primeri za osvobojenje.

Ali naj bo vredno to človeškega dostenja, človeške prostosti. Samo sad pekljenstva in popolne podivnosti, premore taka početja. (Primerjaj Špansko revolucijo, beri knjigo »Ukraina ioka«, založba Slovenska, cena 3 lire).

Lep uspeh gorenjskih domobranov

Decembra 1. l. so domobranci nedaleč od Krope (Kr. Krainburg) uničili 8 banditskih bunkarjev in pri tem uplenili velike količine po bandith ugrabljenež živil in raznih potrebščin.

Rodbinska kronika iz Gorenjske

Zirklach. Decembra meseca 1944. so bili rojeni: Johann Fon, Unterfernig, Margarethe Sirmschek, Zirklach; Viktor Selz, Grad; Margarethe Jenko, Unterfernig; Cäcilie Schelesniker, Sittichsdorf; Vida Bobner, Waschze. — Smrtnih primerov ni bilo.

Zwischenwässern. Rojstva meseca decembra 1944. l. Franz Tscharmann, Schlebe in Lasar Ropret, Obersenitza. — Umrl je Johann Koschenina, Preska.

Vesti iz Ljubljane in okolice

Ponemanja vredno. Skupina slovenskih pisateljev, ki je bila spisala in izdala knjigo »Crne bukve«, v kateri so na podlagi neizpodobitnih podatkov opisane zgodovina in grozodejstva komunistične stranke v Sloveniji in OF, je zdaj ves čisti donos te naklade v znesku 218.810 hr darovala za dobrodelne namene.

Prva dimnikarica. Ljubljana ima svojo prvo dimnikarico. Ta je 20 letna gdčna Milena Kernc. Njen oče je star dimnikar, tudi star oče in praded sta bila dimnikarja. Zaradi vojne oče Milena Kernc ni imel nobenih pomočnikov. Tu se je gdč. Milena, ki je pred kratkim uspešno dovršila srednjo šolo, po-

ude moremo najti pri teh Judeh vsemilebiti, znake sočutja do trpežih. Mar je to obnubljena svoboda vseh matih in zatiranih. Kje najdemo primere takega trpinčenja pri krčanski zgodovini? In ravno to hočajo in obnubljajo boljše življenje in več prostosti.

Sled brezsrčnosti dobiš v knjigi »Oborožena vstaja« (Neuberg), tu piše takole: »Minizice se morajo zavedati, da gredo v krvavo in zagrizeno oboroženo borbo. Prezir smrti mora biti razsirjen med množicami, da bo zmaga zagotovljena. Njih geslo mora biti napad, ne obramba; njih cilj: neusmiljeno iztrebljenje sovražnika. »V ulični borbi, v fizičnem uničenju sovražnika ne sme biti nikakega prizanašanja. Vsakršen znak človeškega čustvovanja, ki bi ga proletarstvo kazalo nasproti razrednim sovražnikom med oboroženo vstajo...« Napad mora priti iznenada in najprej in najprej je treba pomoriti vse voditelje na druge strani, nato pa se iztrebiti vse tiste, ki bi se utegnili za ustvari uspehu vstaje. Ali niso to primeri primeri čistokrvnega barbarstva?

Vse gre po načrtu in jim ni mar človeških žrtv, trpljenja, da se le nasiti njih požljivosti, da uspe njih načrt, potem pa je vseeno, koliko grozot naj store. V mučenju ljudi so zelo izvrstni mojstri (prim. Španci ječe).

Kljud vsemu dosedanjemu pa nekateri še nasedajo. Skratični čas je, da tudi slepi sprevidijo in da gluhi začujejo glas vpijočih in mukah zdihajočih in trpinčenih. Sleherni poštenjak ve, da je treba temu početju priti do konca. Množi so že občutili potrebo boja in so krepko dvignili puško proti nasilju. Udarili so, dokler ne preženo teme. Prisli so časi, ko bo kmet z motiko, koso in puško šel v polje. Ali tako, da bo v roki nosil orodje, na rami orožje. Vsakdo mora biti na straži, ko v času turških navalov.

nudila, da pomača očetu v njegovem poklicu. Začetkom stari dimnikar ni hotel ničesar slišati o tem, toda končno je le privolil. Mlada dimnikarica pripoveduje, da se je novi poklic najprej zdel precej neprijeten, toda polagoma se je vživelava vanj in zdaj se ji celo dopade. Oče je z delom zelo zadovoljen in pravi, da hčerka dela bolje ko vse njegovi dosedanji pomočniki.

Novi dostavni predpisi

Reichsinnenminister (drž. minister za notranje posle) je z odredbo v okrožnici z dne 9. decembra 1944. l. izdal dopolnilne predpise o dostavi po pošti, ki veljajo za vse področja javne uprave. Po tej naredbi se morajo take pošiljke označiti na naslovni strani tako, da bije v oči, z besedilom »Zustellung« (dostava). Ob spodnjem robu izpod prejemnikovega stanovanja se mora zaznamenati: »Nicht nachsenden!« (Ne pošiljati za naslovnikom). »Falls Empfänger verzogen, mit neuer Anschrift an Absender zurück!« (Ce se je prejemnik preselil, vrniti z novim naslovom odpošiljalcu). Oba zaznamka naj bosta, če le mogoče tiskana ali napravljena s pečatilom. Po okrožnici z dne 31. avgusta 1943. l. velja, če je bila pošiljka vržena v poštni nabiralnik, dan prihodnje izpraznitve kot dan predaja pošti. Poslujoči urad mora torej vedeti, kdaj se po poslovnom redu službenega mesta in časih izpraznitve poštnih nabiralnikov predaja pošti pošiljke, ki jih je on med dnevnem predal pošti v svrbo dostave. Za Protektorat Češko in Moravsko uredba o dostavi in naredbe, ki so izšle k temu, niso uporabljive.

Auf jede Minute,

komm es an!

Auf die Minute muß der Nachschub für die Front klappen. Darum darf kein Güterwagen unnötig in Anspruch genommen werden. Beachte darum beim Be- und Entladen:

15. Die festgesetzten verkürzten Be- und Entladezeiten müssen unbedingt eingehalten werden. Verfrchter, die die Ladezeit so abkürzen, daß die Umlaufzeit des Wagens abgekürzt wird, erhalten von der Reichsbahn Prämien.

16. Stelle schon am Vorabend Fuhrwerk auf dem Güterbahnhof bereit, damit am nächsten Morgen gleich mit dem Ausladen begonnen werden kann.

Wer der Reichsbahn hilft, hilft der Front!

Ausschnitten, sammeln, immer wieder lesen!

Kaltgestellt und wohlverschlossen lassen sich Fertigarbeiten meist lange aufbewahren und bei Bedarf wieder verwenden, z. B. diebekanntesten aus frischen Heilpflanzen gewonnenen Yate-Bürger.

Nachtwacht die Wachmannschaft des Südostdeutschen Wachdienstes Klagenfurt, Feldmarschall-Conrad-Platz 9, Ruf 10-30, über Ihr Haus, Geschäft, Lager usw. und schützt Sie vor Einbrüchen, Feuer-, Gas- und sonstigen Schäden. Also Schaden verhindern und das billige Bewachungs-Abonnement bestellen! 7264

Reparaturstellen nehmen nur gewaschene Strümpfe an. Strümpfe immer nur schwach warm waschen: zuerst die helleren, dann die dunkleren Farben. Niemals reiben, sondern nur leicht durchdrücken. Strümpfe nicht in Sonne oder Ofenhitze trocknen und immer an der Fußspitze aufhängen. Wer Wäsche und Kleidung pflegsam behandelt, dient der Kriegswirtschaft.

17. Lichtspiele Allgemeine Filmthrend G.m.b.H. Zweigstelle Südost

× Für Jugendl. nicht zugelassen. ×× Für Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen.

Abling, 12.—15. I.: »Ich werde Dich auf Händen tragen« ×; 16.—18. I.: »Marguerite« ×; Velde, 12.—14. I.: »Lumpasivagabundus«; 15.—18. I.; »Opernball«.

Radmannsdorf, 12.—14. I.: »Ave Maria« ×; 16.—18. I.: »Gold in New Prisces«.

Kraiburg, 12.—15. I.: »Die Julikak« ×; 16.—18. I.: »Der Weg ins Freies«.

Laak, 12.—15. I.: »Gasparone« ×; 16.—18. I.: »Die Hochstaplerin« ×.

Neumarkt, 13. u. 14. I.: »Das Schwabgen im Walde« ×; 17. und 18. I.: »Abentener in Grand-Hotel« ×; Stein, 12.—15. I.: »Die heusche Süßigkeiten« ×; 16.—18. I.: »Karussell, St. Veit/Sawe«, 13.—15. I.: »Schrammeine« ×; 17. u. 18. I.: »Kongo Express«.

Littai, 13. u. 14. I.: »Herr geht vor Ankere« ×.

Miel, 13. und 14. I.: »Gefährliches Frühstück« ×; 17. u. 18. I.: »Unterstörlicher Walzer«.

Schwärzenbach, 13. u. 14. I.: »Akrobaten-Schlüpfang« ×; 17. u. 18. I.: »Dir gehört meine Herz«.

Zu jedem Film die Deutsche Wochenschau

WAFFEN GEGEN KOHLENKLAU:

Din Vlf

Sie zeigt 3 Stunden an, in denen wir vor Kohlenklaus besonders hüten müssen. Von 16 bis 19 Uhr klettert der Stromverbrauch für Rüstung und öffentliche Betriebe bis in die höchste Spitze. Dann darf der Haushalt kein elektrisches Gerät benutzen und nur die nötigste Beleuchtung einschalten.

Seid auf der Hut und trefft ihn gut!

AMTLICHE BEKANNTMACHUNGEN

Einlösung von Wehrmacht-Rauchermarken durch die Trafiken.

Das Landeswirtschaftsamt für den Wehrwirtschaftsbezirk XVIII gibt für den Bereich des Wehrwirtschaftsbezirkes XVIII folgendes bekannt:

Im Abänderung der bisher gültigen Abgabemengen für Zigaretten wird nunmehr bestimmt, daß auf 10 Zigarettenmarken für 1 Tag (oder 1 Zigarettenmarke für 10 Tage) abzugeben sind:

9 Zigaretten von 7—10 Rof. Kleinverkaufspreis (ohne Kriegszuschlag) oder

8 Zigaretten von 11—15 Rof. Kleinverkaufspreis (ohne Kriegszuschlag) oder

4 Zigaretten von 16—20 Rof. Kleinverkaufspreis (ohne Kriegszuschlag) oder

3 Zigaretten über 20 Rof. Kleinverkaufspreis (ohne Kriegszuschlag).

Salzburg, den 16. Dezember 1944.

Der Reichstatthalter.

Landeswirtschaftsamt f. d. Wehrwirtschaftsbezirk XVIII.

Bekanntmachung des Chefs der Zivilverwaltung in den besetzten Gebieten Kärntens und Krains

Über die Auferkraftsetzung von Motorenölscheinen.

Auf Grund von § 8 der Anordnung V zur Ergänzung und Durchführung der Anordnung II/43 der Reichsstelle für Mineralöl vom 7. Dezember 1943 (RA Nr. 288) werden hiermit für die besetzten Gebiete Kärntens und Krains alle Motorenölscheine mit Ausnahme jener der Sonderserie A (roter Aufdruck) mit M. Jänner 1945 außer Kraft gesetzt. Nach Ablauf des 10. Jänner 1945 dürfen den Verbrauchern Motorenöle nur gegen Motorenölscheine der Sonderserie A verabfolgt werden.

Die Kleinversteller haben die bis zum 10. Jänner 1945 verfügbaren Motorenölscheine der außer Kraft tretenden Serien seitens am 18. Jänner 1945 durch Einschreibebrief ihrem Lieferanten einzusenden oder persönlich anzuhändigen. Später abgeschickte oder ausgehändigte Motorenölscheine der in Bezeichnung kommanden Serien werden nicht mehr anerkannt.

Klagenfurt, den 10. Jänner 1945.

gez.: Dr. Schmidt, Regierungsrat.

Globoko užaloščeni javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je dne 16. decembra 1944. po težki in mučni bolezni umrl naš dobrski mož in oče, gospod

FRANK NEBOJEDRE, rojen v Smarjanu pri Boštjanu.

Početen v vsemnu podčutku dne 19. decembra 1944. v Michelidorfu pri Friesach - Kärnten.

Grieserhof, 19. decembra 1944.

Salujoča žena Anna

in otroka Franzi in Annisa.

V neizmerni žalosti javljamo tužno vest, da naš je zapustil tretji in nikdar posobljen, ljubljeni sinček